

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษา ปัญหาและเปรียบเทียบปัญหาการบริหารเงินงบประมาณ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน มี ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ในปีการศึกษา 2544 ที่เบิกจ่ายเงินงบประมาณจากคลังจังหวัด ณ อำเภอทุ่งสง จากจำนวนทั้งหมด 71 โรงเรียน รวม 142 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นโดยได้แนวคิดจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการบริหารเงินงบประมาณโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check list) จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาการบริหารเงินงบประมาณโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มี 6 ด้าน มีลักษณะเป็นมาตราส่วน (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด

น้อย ปานกลาง มากและมากที่สุด จำนวน 6 ข้อ ครอบคลุมองค์ประกอบการบริหารเงิน
งบประมาณทั้ง 6 ด้าน คือ

- 2.1 ปัญหาการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ
- 2.2 ปัญหาการรับเงินงบประมาณ
- 2.3 ปัญหาการจ่ายเงินงบประมาณ
- 2.4 ปัญหาการทำบัญชีเงินงบประมาณ
- 2.5 ปัญหาการเก็บรักษาเงินงบประมาณ
- 2.6 ปัญหาการควบคุมดูแลการตรวจสอบเงินงบประมาณ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่การเงิน
เสนอแนะปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารเงินงบประมาณ โรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน
ในการสร้างดังต่อไปนี้

1. สร้างแบบสอบถามตอนที่ 1 แบบสอบถามตอนที่ 2 และแบบสอบถามตอนที่ 3
โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องว่า มีสถานภาพตัวใดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน
ด้านเงินงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดทางการ
วิจัยและศึกษาปัญหาการบริหารเงินงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจาก
เอกสาร คำสั่ง ระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเงินงบประมาณของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของจิตรภรณ์ ไยศิลป์ (2530 : 191 - 210) คุชฎี
ภานุวรรณ (2533 : 139 - 148) และภาวิณี กันต์สุ่ม (2534 : 133 - 143) ให้ครอบคลุมองค์
ประกอบการบริหารเงินงบประมาณทั้ง 6 ด้าน

2. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ
ความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องของภาษาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านประกอบด้วยผู้ซึ่งมี
คุณสมบัติดังนี้ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปทางด้านการศึกษา และมีประสบการณ์
ในการทำงานด้านการเงินโรงเรียนอย่างน้อย 3 ปี เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
(Content Validity) ตลอดจนสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขแล้วนำผลการพิจารณาไปทำการวิเคราะห์
หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความด้านต่าง ๆ ตามวิธีการของ

โรวินเนลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton 1978 : 34-37 ; อ้างอิงมาจากบุญเชิด ภิญโญอนันตพงศ์ 2527 : 68) และนำข้อเสนอแนะในสิ่งที่ควรแก้ไข ปรับปรุงมาแก้ไขปรับปรุง เครื่องมือให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 50 คน จากนั้นนำ ผลมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9742 แยกเป็นรายด้านดังนี้ ปัญหาการจัดทำแผน การใช้จ่ายเงินงบประมาณ .9574 ปัญหาการรับเงินงบประมาณ .9563 ปัญหาการจ่ายเงินงบประมาณ .9543 ปัญหาการทำบัญชีเงินงบประมาณ .9597 ปัญหาการเก็บรักษาเงินงบประมาณ .9624 และปัญหาการควบคุมดูแลการตรวจสอบเงินงบประมาณ .9727

5. นำเครื่องมือที่ตรวจสอบคุณภาพแล้วมาตรวจสอบรูปแบบการพิมพ์อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ได้ความสมบูรณ์มากที่สุดก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ไปถึง ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง
2. นำหนังสือแนะนำตัวจากผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ไปถึง หัวหน้าการประถมศึกษาทุกอำเภอ ที่เบิกจ่ายเงินงบประมาณจากคลังจังหวัด ณ อำเภอทุ่งสง เพื่อขอความร่วมมือในการแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากผู้บริหาร โรงเรียนและเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืน ถ้าโรงเรียนไม่ได้ส่งแบบสอบถามคืน ผู้วิจัย จะไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งได้แบบสอบถามมาทั้งหมด 132 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.95 จากแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด และจากแบบสอบถามที่รับมาทั้งหมด แยกเป็นผู้บริหาร 69 ชุด คิดเป็นร้อยละ 52.27 และเจ้าหน้าที่การเงิน 63 ชุด คิดเป็นร้อยละ 47.73 และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดหมวดหมู่ตามลักษณะผู้ตอบ หาค่าความถี่ ร้อยละ และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย

2. ข้อมูลปัญหาการบริหารเงินงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

มีปัญหาในการบริหารเงินงบประมาณมากที่สุด	กำหนดคะแนนเป็น	5
มีปัญหาในการบริหารเงินงบประมาณมาก	กำหนดคะแนนเป็น	4
มีปัญหาในการบริหารเงินงบประมาณปานกลาง	กำหนดคะแนนเป็น	3
มีปัญหาในการบริหารเงินงบประมาณน้อย	กำหนดคะแนนเป็น	2
มีปัญหาในการบริหารเงินงบประมาณน้อยที่สุด	กำหนดคะแนนเป็น	1

แล้วนำค่าที่หาได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมินความคิดเห็น

(Opinionnaire) ของประคอง กรรณสูตร (2537 : 77) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับปัญหาการบริหารเงินงบประมาณมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับปัญหาการบริหารเงินงบประมาณมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับปัญหาการบริหารเงินงบประมาณปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับปัญหาการบริหารเงินงบประมาณน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับปัญหาการบริหารเงินงบประมาณน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารเงินงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและเจ้าหน้าที่การเงิน โรงเรียน โดยใช้สถิติแบบสองกลุ่มที่เป็นอิสระกัน (t-test) แบบ Independent

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2. ค่าเฉลี่ย (μ)

$$\mu = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ μ	แทน	ค่าเฉลี่ยสำหรับข้อมูลที่ได้จากกลุ่มประชากร
X	แทน	คะแนนของข้อคำถาม
N	แทน	จำนวนข้อมูล

(กานดา พูนลาภทวี 2530 : 42)

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2}{N-1}}$$

เมื่อ σ	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลที่ได้จากกลุ่มประชากร
X_i	แทน	คะแนนแต่ละตัว
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด

(กานดา พูนลาภทวี 2530 : 70)

4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มโดยใช้สถิติทีแบบสองกลุ่มที่เป็นอิสระกัน (t-test)

แบบ Independent สูตรดังต่อไปนี้ (ศิริชัย พงษ์วิชัย 2537 : 148)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

t	แทน	การทดสอบค่าที (t - test)
$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ 1
$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ 2
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ 1
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ 2
n_1	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
n_2	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2